

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 35/2010-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť R., a. s., K., zastúpenej advokátom JUDr. J. D., DrSc., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutím Bankovej rady Národnej banky Slovenska č. GUV-1/2009-65 z 27. októbra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R., a. s., odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. decembra 2009 doručená sťažnosť R., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy, ako aj v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy postupom a rozhodnutím Bankovej rady Národnej banky Slovenska (ďalej len „banková rada“) č. GUV-1/2009-65 z 27. októbra 2009 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že na Okresnom súde Trenčín (ďalej len „okresný súd“) je pod sp. zn. 11 C 91/2009 vedené od 7. mája 2009 súdne konanie, v ktorom spotrebiteľské združenie A. a 92 fyzických osôb podalo spoločnú žalobu proti sťažovateľke vo veci ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve, ktorú sťažovateľka uzavrela/uzaviera so svojimi poistencami. V rámci tohto konania okresný súd nariadil 11. mája 2009 predbežné opatrenie, ktorým uložil sťažovateľke povinnosť zdržať sa vyberania poplatkov podľa Všeobecných poistných podmienok z 21. mája 2007. Podľa tvrdenia strany sťažovateľky Krajský súd v Trenčíne uznesením sp. zn. 19 Co/198/2009 z 12. augusta 2009 zmenil uznesenie okresného súdu o predbežnom opatrení tak, že sťažovateľke uložil zdržať sa vyberania mesačného administratívneho a správneho poplatku na úhradu nákladov súvisiacich so správou poistenia voči časti poistníkov; vo vzťahu k väčšine žalobcov však toto uznesenie okresného súdu zrušil. Následne okresný súd rozhodol o zastavení konania v časti týkajúcej sa návrhu niektorých žalobcov.

3. V súvislosti s konaním vedeným okresným súdom pod sp. zn. 11 C 91/2009 Národná banka Slovenska (ďalej len „národná banka“) predbežným opatrením č. OPK - 7151-1/2009 z 12. mája 2009 v bližšie vymedzenom rozsahu sťažovateľke uložila povinnosť zdržať sa nakladania s aktívami bez predchádzajúceho súhlasu národnej banky, ako aj zdržať sa vyplácania dividend, tantiém a iných podielov na zisku, odmien a nepeňažných plnení bližšie určeným subjektom. Na základe podaného rozkladu sťažovateľky proti uvedenému predbežnému opatreniu banková rada napadnutým rozhodnutím podľa § 32 ods. 1 v spojení s § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dohľade“) prerušila na neurčito konanie o rozklade sťažovateľky, pretože prebieha súdne konanie, v ktorom sa rieši otázka významná pre rozhodnutie národnej banky.

4. Po opise priebehu konania pred okresným súdom (bod 2) a národnou bankou (bod 3) sťažovateľka okrem iného v časti II sťažnosti pod názvom „*Splnenie podmienok ustanovených § 25 v spojení s § 53 zákona o ústavnom súde*“ poukázala na dôvody, pre ktoré je ústavný súd oprávnený preskúmať napadnuté rozhodnutie, keď uviedla, že „*Prerušenie konania uznesením GUV-1/2009-65, o ktorom v okolnostiach prípadu rozhodla Banková rada..., má za následok, že sťažovateľova dispozícia jeho vlastníctvom sa stala dlhodobo neistá a mári uplatnenie vlastníckych práv sťažovateľa. Aj toto uznesenie je spôsobilé zasiahnuť do ústavou zaručených práv alebo slobôd, lebo sa ním zachováva obmedzenie vlastníckeho práva sťažovateľa, pričom ide o rozhodnutie, ktoré sa neskôr nemôže napraviť v nadväznosti na konečné rozhodnutie o výsledku sporu... Sťažovateľ predkladá sťažnosť... lebo nemá opravné prostriedky, ani iné právne prostriedky priznané zákonom na účinnú ochranu svojich základných práv, ktoré by bol oprávnený použiť podľa osobitných predpisov.*“.

5. V ďalšom sťažovateľka v okolnostiach danej veci obšírnejšie interpretovala v sťažnosti označené práva a slobody, ktoré boli podľa jej názoru porušené, a vo vzťahu k namietanému rozhodnutiu napr. uviedla, že banková rada „*prerúšením konania... ignorovala zrušenie Okresným súdom... nariadeného predbežného opatrenia (nie v celosti,*

pozn.) ... konanie o rozklade prerušila, aby nemusela rozhodnúť o rozklade, a tak sa vyhla zákonom ustanovenej povinnosti zrušiť predbežné opatrenie, len čo pominie dôvod, pre ktorý bolo vydané...“, resp. položila otázku (ktorú následne sama zodpovedala) „či rozhodnutie o rozklade je odkázané na právoplatnosť rozhodnutia orgánov súdnej moci o žalobe podanej spotrebiteľským združením... a pôvodne 92 fyzickými osobami – spotrebiteľmi.“.

6. Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie v bode 1 označených článkov ústavy, čl. 1 dodatkového protokolu a dohovoru v konaní vedenom bankovou radou pod č. GUV-1/2009-65 s tým, aby bolo rozhodnutie bankovej rady z 27. októbra 2009 zrušené. Požaduje tiež priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 €, čo osobitne odôvodnila, a náhradu trov konania.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Podľa názoru ústavného súdu nie je daná jeho právomoc rozhodnúť o danej veci.

8. Ako to vyplýva z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhodujú všeobecné sudy.

9. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

10. Podľa ustálenej praxe ústavného súdu „Ak sa rozhodnutie správneho orgánu (bez ohľadu na jeho druh či formálne označenie) dotýka niektorého zo základných práv a slobôd, jeho preskúmanie nesmie byť podľa čl. 46 ods. 2 ústavy vylúčené z právomoci všeobecných súdov bez ohľadu na ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a iných zákonov“ (III. ÚS 138/03, II. ÚS 123/09). „V situácii, keď ustanovenie právneho predpisu dovoľuje dvojaký výklad (jeden ústavne súladným a druhý ústavne nesúladným spôsobom), má prioritu jeho výklad ústavne súladným spôsobom. Pre sudy táto povinnosť vyplýva celkom jednoznačne z čl. 144 ods. 1 v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy. Táto povinnosť súdu zodpovedá ústavne garantovanému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy. Základnému právu podľa čl. 46 ods. 2 ústavy preto zodpovedá taký postup súdu, v rámci ktorého skúma nielen formálne znaky (povahu) rozhodnutia predloženého mu na súdne preskúmanie, ale taktiež aj či sa toto rozhodnutie svojím obsahom nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd účastníka konania. Postup súdu, v ktorom zanedbal niektorý z týchto prvkov, zakladá porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 50/01, mutatis mutandis II. ÚS 236/02, I. ÚS 238/08, II. ÚS 123/09). Podobne ústavný súd vo svojej rozhodovacej praxi opakovane poukázal na právo sťažovateľa domáhať sa ochrany všeobecnými súdmi v prípadoch, keď fyzická osoba alebo právnická osoba tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie (napr. I. ÚS 94/07, I. ÚS 178/04, III. ÚS 337/07, IV. ÚS 154/07, II. ÚS 286/08).

11. Sťažovateľka síce väčšiu časť odôvodnenia sťažnosti venovala dôvodom neústavnosti prvostupňového rozhodnutia národnej banky z 12. mája 2009, ktorým boli sťažovateľke uložené povinnosti (bod 3), avšak uvedené dôvody vnímal ústavný súd iba ako súčasť jej širšej argumentácie, keďže toto rozhodnutie sťažovateľka, kvalifikovane zastúpená advokátom, v petite (návrhu na rozhodnutie) nenamietala. V petite sťažnosti (bod 6, ktorým je ústavný súd podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný) sťažovateľka napáda rozhodnutie bankovej rady o prerušení konania, (aj) s ktorým rozhodnutím spája porušenie v bode 1 označených práv a slobôd (pozri napr. bod 5). Možno preto konštatovať, že namietané rozhodnutie bankovej rady sa z pohľadu sťažovateľkou tvrdených skutočností dotýka v bode 1 označených práv alebo slobôd (pozri bod 9).

12. Vzhľadom na doteraz uvedené je „podľa názoru ústavného súdu v právomoci všeobecných súdov poskytnúť ochranu označeným základným právam sťažovateľky, a to v konaní podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku. Ustanovenie § 248 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku vylučujúce z prieskumnej právomoci všeobecných súdov rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy treba totiž vyložiť ústavne konformným spôsobom v intenciách čl. 46 ods. 2 druhej vety ústavy, teda v tom zmysle, že z prieskumnej právomoci všeobecných súdov sú vylúčené iba také rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy, ktoré sa nedotýkajú niektorého zo základných práv alebo slobôd“ (II. ÚS 129/03, m. m. II. ÚS 7/09). V tejto súvislosti nemožno opomenúť ani ustanovenie § 33 zákona o dohľade, podľa ktorého zákonnosť právoplatných rozhodnutí národnej banky vydaných podľa tohto zákona je preskúmateľná súdom podľa § 244, § 246 ods. 2 písm. b) a § 247 až 250k Občianskeho súdneho poriadku, pričom je na to príslušný Najvyšší súd Slovenskej republiky.

13. Subsidiárne postavenie ústavného súdu v súvislosti s posudzovanou vecou vyplýva tiež z charakteru namietaného rozhodnutia bankovej rady z 27. októbra 2009 (procesné rozhodnutie o prerušení konania) a v tejto spojitosti aj z charakteru rozhodnutia národnej banky z 12. mája 2009, ktoré mu predchádza (predbežné opatrenie), o ktorých dočasných a predbežných rozhodnutiach bude dotknutý verejný orgán (národná banka) vecne rozhodovať, t. j. bude posudzovať aj výhrady formulované sťažovateľkou v konaní

pred ústavným súdom. Podľa § 21 ods. 4 zákona o dohľade ak pominú dôvody prerušenia konania, národná banka bezodkladne v konaní pokračuje (a vecne rozhodne), pričom podľa § 32 ods. 5 citovaného zákona môže banková rada preskúmať aj právoplatné rozhodnutie na podnet svoj alebo iného. V neposlednom rade proti rozhodnutiu národnej banky môže podať protest aj prokurátor, o ktorom rozhoduje banková rada (§ 32 ods. 6 zákona o dohľade).

14. Predpokladom na záver o porušení základných práv a slobôd je len také ich porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né v činnosti na to určeného nielen všeobecného súdu (bod 12), ale tiež príslušného (správneho) orgánu (bod 13). Keďže je daná právomoc všeobecných súdov, resp. správneho orgánu preskúmať označené rozhodnutie, zároveň je tým vylúčená v zmysle zásady subsidiarity právomoc ústavného súdu. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

15. Ako „obiter dictum“ ústavný súd uvádza, že aj v prípade namietania nečinnosti (prieťahov) v súvislosti s ne/rozhodovaním bankovej rady o rozklade sťažovateľky proti prvostupňovému rozhodnutiu národnej banky z 12. mája 2009, ktorá (nečinnosť) je v okolnostiach danej veci primárne v hre (je jadrom prípadných porušení sťažovateľkou výslovne v petite neuvádzaných), by ústavný súd musel taktiež rozhodnúť o nedostatku svojej právomoci (bod 13) vychádzajúc z ustanovenia § 244 ods. 3 in fine, či § 250t Občianskeho súdneho poriadku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. februára 2010